

Αντιστοίχιση Πυρηνικών Κειμένων Α΄ Γυμνασίου με τους Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας

Εισαγωγή

1. Η προτεινόμενη αντιστοίχιση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας είναι ενδεικτική.
2. Η υλοποίηση των δεικτών επιτυχίας και επάρκειας μεθοδεύεται μέσω: α) της συνανάγνωσης κάθε ενός από τα πυρηνικά κείμενα **με ένα συνεξεταζόμενο λογοτεχνικό κείμενο**, το οποίο επιλέγει ο διδάσκων / η διδάσκουσα με κριτήρια που καθορίζονται στις οδηγίες διδασκαλίας και αξιολόγησης του μαθήματος· και β) της συνεξέτασης μορφής και περιεχομένου.
3. Ο λογοτεχνικός γραμματισμός και οι συναφείς δείκτες επιτυχίας και επάρκειας αποτελούν σημαντική παράμετρο της διδασκαλίας, χωρίς ωστόσο να συνιστούν αυτοσκοπό. Εξίσου σημαντικό είναι και το αξιακό περιεχόμενο, καθώς και η αισθητική απόλαυση του λογοτεχνικού κειμένου.
4. Ως εκ τούτου, προτείνεται να αποδίδεται στη διδασκαλία ισοζυγισμένη έμφαση τόσο στο αξιακό περιεχόμενο όσο και στον λογοτεχνικό γραμματισμό, με αξιοποίηση του βιωματικού στοιχείου και της μαθητοκεντρικής διδασκαλίας.
5. Να αποφεύγεται η μονοδιάστατη φορμαλιστική διδασκαλία των λογοτεχνικών κειμένων.
6. Να αναδεικνύεται η λογοτεχνικότητα των κειμένων. Ως εκ τούτου, να αποφεύγεται η προσέγγισή τους ως αναφορικών / πληροφοριακών κειμένων.
7. Η αξιολόγηση του βαθμού υλοποίησης των δεικτών να γίνεται με ερωτήσεις διαβαθμισμένης δυσκολίας και με εφαρμογή των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης.
8. Μέσω της σπειροειδούς διάταξης των δεικτών να επιδιώκεται η εμπέδωση, καθώς και η καλλιέργεια δεξιοτήτων και στάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τον παιδευτικό χαρακτήρα του μαθήματος.
9. Για τον σχεδιασμό του μαθήματος να αξιοποιείται το Βιβλίο Εκπαιδευτικού και το Διδακτικό και Υποστηρικτικό Υλικό που βρίσκονται αναρτημένα στον ιστότοπο του μαθήματος της Λογοτεχνίας: <https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/>
10. Για τα στοιχεία λογοτεχνικού γραμματισμού να αξιοποιείται το υλικό που βρίσκεται αναρτημένο στον σύνδεσμο: <https://logom.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/logotechnikos-grammatismos>

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Νίκος Καζαντζάκης, Αναφορά στον Γκρέκο (απόσπασμα)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τα βασικά «γένη» της λογοτεχνίας (ποίηση/πεζογραφία/θέατρο) και τα «πρωτογενή» κειμενικά είδη: ποιήματα – αφηγήματα – θεατρικά κείμενα. 	Εσωτερικά στοιχεία τα οποία διακρίνουν το κάθε είδος ενός λογοτεχνικού κειμένου: <ul style="list-style-type: none"> - η αφήγηση στον ποιητικό, πεζό λόγο και θεατρικό λόγο: διηγήσεις σε πεζό, χωρισμός σε κεφάλαια ή σκηνές (μυθιστόρημα, διήγημα), αφηγηματικά ποιήματα, το αφηγηματικό στοιχείο στα θεατρικά κείμενα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> - είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή - άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου. 	<ul style="list-style-type: none"> - τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το εγώ του αφηγητή, το εσύ του αποδέκτη, το πρόσωπο για το οποίο γίνεται λόγος - τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: ιστορία, πλοκή, επεισόδια (της «δράσης»), μοτίβα που χαρακτηρίζουν το ποίον και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τον κόσμο των μικρών και τον κόσμο των μεγάλων και να τους αντιπαραβάλλουν: σχέσεις / αντιθέσεις της παιδικής και της ενήλικης ματιάς 	<ul style="list-style-type: none"> - παρουσίαση ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα στην παιδική και την ενήλικη αντίληψη του κόσμου - αντιπαραβολή της σχολικής ζωής σήμερα με παλαιότερες μορφές σχολικής ζωής

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Νίκος Καζαντζάκης, Αναφορά στον Γκρέκο (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων - θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση - τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και τρόποι με τους οποίους αυτά συμβάλλουν στην εμπέδωση συνθηκών αλληλεγγύης και ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται σε θέματα οικολογίας. 	<ul style="list-style-type: none"> - η σχέση του ανθρώπου με τη φύση και τα ζώα ως συστήματος που η διατάραξή του απειλεί τον ίδιο τον άνθρωπο
Γ. Κουβαράς, «Ανδρομάχης Επάνοδος»	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν την παραδοσιακή έμμετρη ποίηση από τη μοντέρνα ποίηση. • Να μελετούν και να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο 	<ul style="list-style-type: none"> - σύγκριση παραδοσιακών και μοντέρνων ποιημάτων, εντοπισμός βασικών διαφορών σε επίπεδο μορφής και εκφραστικών τρόπων: μέτρο-στροφές-ομοιοκαταληξία/ελεύθερος στίχος, λυρικό λεξιλόγιο/δραματικότητα, σύμβολα - παρουσίαση σύζευξης/σύγκλισης των λογοτεχνικών κειμένων, όχι μόνο μεταξύ τους αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (π.χ. θέατρο, μουσική, εικαστικές τέχνες, κινηματογράφος)

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Γ. Κουβαράς, «Ανδρομάχης Επάνοδος» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται τη σχέση λογοτεχνικής μορφής και περιεχομένου 	<ul style="list-style-type: none"> - εντοπισμός των γλωσσικών και υφολογικών γνωρισμάτων, καθώς και των τεχνικών (αφηγηματικών – ποιητικών) των κειμένων - σχολιασμός της νοηματικής και αισθητικής λειτουργίας των στοιχείων αυτών
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων - θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση
Θοδόσης Πιερίδης, «Τα παιδιά»	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν την παραδοσιακή έμμετρη ποίηση από τη μοντέρνα ποίηση. 	<ul style="list-style-type: none"> - σύγκριση παραδοσιακών και μοντέρνων ποιημάτων, εντοπισμός βασικών διαφορών σε επίπεδο μορφής και εκφραστικών τρόπων: μέτρο-στροφές-ομοιοκαταληξία/ελεύθερος στίχος, λυρικό λεξιλόγιο/δραματικότητα, σύμβολα
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται τη σχέση λογοτεχνικής μορφής και περιεχομένου. 	<ul style="list-style-type: none"> - εντοπισμός των γλωσσικών και υφολογικών γνωρισμάτων, καθώς και των τεχνικών (αφηγηματικών – ποιητικών) των κειμένων - σχολιασμός της νοηματικής και αισθητικής λειτουργίας των στοιχείων αυτών

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Θοδόσης Πιερίδης, «Τα παιδιά» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται σε θέματα οικολογίας. 	<ul style="list-style-type: none"> - η σχέση του ανθρώπου με τη φύση και τα ζώα ως συστήματος που η διατάραξή του απειλεί τον ίδιο τον άνθρωπο - σύγχρονα οικολογικά προβλήματα και οι επιπτώσεις τους στην ποιότητα ζωής
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν μέσα από τη λογοτεχνία τον κόσμο των μικρών και τον κόσμο των μεγάλων και να τους αντιπαραβάλλουν: σχέσεις / αντιθέσεις της παιδικής και της ενήλικης ματιάς 	<ul style="list-style-type: none"> - παρουσίαση ομοιοτήτων και διαφορών ανάμεσα στην παιδική και την ενήλικη αντίληψη του κόσμου - αντιπαραβολή της σχολικής ζωής σήμερα με παλαιότερες μορφές σχολικής ζωής
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων
«Η πάλη του Διγενή με τον Χάροντα» (δημοτικό)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν κείμενα της λαϊκής/ανώνυμης λογοτεχνίας, σε στίχο και σε πεζό. 	<ul style="list-style-type: none"> - είδη της λαϊκής ποιητικής παράδοσης (δημοτικά τραγούδια, ποιητάρικα, ρεμπέτικα), με βάση στιχουργικά και άλλα χαρακτηριστικά τους: γλώσσα, θέματα, αξίες - αντίστοιχα, είδη της λαϊκής αφηγηματικής παράδοσης (μύθοι, θρύλοι, παραμύθια), με βάση τη μορφή, τη θεματική, και στοιχεία από το πολιτισμικό περιβάλλον παραγωγής τους (ελληνικό, βαλκανικό, ευρωπαϊκό, παγκόσμιο)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ανώνυμης δημοτικής και της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης 	<ul style="list-style-type: none"> - γνωρίσματα της δημοτικής ποίησης: κανόνες της «ισομετρίας» (συμμετρία μορφής και περιεχομένου, δηλαδή η ολοκλήρωση του νοήματος σε έναν ή το πολύ δύο στίχους),

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
<p>«Η πάλη του Διγενή με τον Χάροντα» (συνέχεια)</p>		<p>εκφραστικά μέσα / σχήματα λόγου τυπικά στην ανώνυμη δημοτική ποίηση (προσωποποίηση, σχήμα «του αδυνάτου», σχήμα των τριών, χιαστό σχήμα, επανάληψη)</p> <ul style="list-style-type: none"> - γνωρίσματα της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης: «ασύμμετρη» ποιητική σύνταξη (υπερβατό, επίταξη επιθέτου, διασκελισμός, κλονισμός ή άρση τομής)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου. 	<ul style="list-style-type: none"> - τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το <i>εγώ</i> του αφηγητή, το <i>εσύ</i> του αποδέκτη, το <i>πρόσωπο</i> για το οποίο γίνεται λόγος - τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: <i>ιστορία, πλοκή, επεισόδια</i> (της «δράσης»), <i>μοτίβα</i> που χαρακτηρίζουν το ποιόν και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν την ιστορικότητα των λογοτεχνικών κειμένων και των ιδεών, οι οποίες αποτυπώνονται σε αυτά. 	<ul style="list-style-type: none"> - ένταξη των κειμένων στο ιστορικό και γραμματολογικό τους πλαίσιο
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
<p>«Ο γυρισμός του ξενιτεμένου» (δημοτικό)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν κείμενα της λαϊκής/ανώνυμης λογοτεχνίας, σε στίχο και σε πεζό. 	<ul style="list-style-type: none"> - είδη της λαϊκής ποιητικής παράδοσης (δημοτικά τραγούδια, ποιητάρικα, ρεμπέτικα), με βάση στιχουργικά και άλλα χαρακτηριστικά τους: γλώσσα, θέματα, αξίες
	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της ανώνυμης δημοτικής και της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης. 	<ul style="list-style-type: none"> - γνωρίσματα της δημοτικής ποίησης: κανόνας της «ισομετρίας» (συμμετρία μορφής και περιεχομένου, δηλαδή η ολοκλήρωση του νοήματος σε έναν ή το πολύ δύο στίχους), εκφραστικά μέσα / σχήματα λόγου τυπικά στην ανώνυμη δημοτική ποίηση (προσωποποίηση, σχήμα «του αδυνάτου», σχήμα των τριών, χιαστό σχήμα, επανάληψη) - γνωρίσματα της επώνυμης παραδοσιακής ποίησης: «ασύμμετρη» ποιητική σύνταξη (υπερβατό, επίταξη επιθέτου, διασκελισμός, κλονισμός ή άρση τομής)
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων - θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση - τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και τρόποι με τους οποίους αυτά συμβάλλουν στην εμπέδωση συνθηκών αλληλεγγύης και ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
«Ο γυρισμός του ξενιτεμένου» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να ασκούνται στη <i>δημιουργική γραφή</i> αξιολογώντας το αισθητικό αποτέλεσμα με συγκεκριμένα κριτήρια: αντιστοιχία με τις συμβάσεις των λογοτεχνικών ειδών και βαθμός πρωτοτυπίας (σύνθεση στίχων, συγγραφή μύθων και διηγημάτων, μεταγραφή μιας ιστορίας σε ποίημα και αντίστροφα). 	<ul style="list-style-type: none"> - γνωρίσματα και συμβάσεις των λογοτεχνικών γενών ή και ειδών (δημοτικό τραγούδι, έμμετρη και μοντέρνα ποίηση, μύθος, παραμύθι, διήγημα) - προετοιμασία για συμμετοχή σε μαθητικούς λογοτεχνικούς διαγωνισμούς
• Μιχάλης Πασιαρδής, «Ο άνθρωπος με το διπλό κεφάλι»	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> - είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή («επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) - άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου. 	<ul style="list-style-type: none"> - τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το <i>εγώ</i> του αφηγητή, το <i>εσύ</i> του αποδέκτη, το <i>πρόσωπο</i> για το οποίο γίνεται λόγος - τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: <i>ιστορία</i>, <i>πλοκή</i>, <i>επεισόδια</i> (της «δράσης»), <i>μοτίβα</i> που χαρακτηρίζουν το ποίον και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να ευαισθητοποιούνται απέναντι στην πολιτισμική τους κληρονομιά και στα στοιχεία που συνθέτουν την εθνική τους ταυτότητα. 	<ul style="list-style-type: none"> - οι πολιτισμικές ιδιαιτερότητες του κόσμου της Κύπρου - αναγνώριση ομοιοτήτων και διαφορών των παραδόσεων του ελληνικού κόσμου με τις παραδόσεις άλλων λαών

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Μ. Πασιαρδής, «Ο άνθρωπος με το διπλό κεφάλι» (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων - θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση - τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και τρόποι με τους οποίους αυτά συμβάλλουν στην εμπέδωση συνθηκών αλληλεγγύης και ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων
Φρέντυ Γερμανός, «Μεσημβρινή ανάπαυσις»	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> - είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή («επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) - άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου. 	<ul style="list-style-type: none"> - τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το <i>εγώ</i> του αφηγητή, το <i>εσύ</i> του αποδέκτη, το <i>πρόσωπο</i> για το οποίο γίνεται λόγος - τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: <i>ιστορία</i>, <i>πλοκή</i>, <i>επεισόδια</i> (της «δράσης»), <i>μοτίβα</i> που χαρακτηρίζουν το ποίον και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να επισημαίνουν τους τρόπους με τους 	<ul style="list-style-type: none"> - τρόποι έκφρασης του χιούμορ στη λογοτεχνία

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Φρέντυ Γερμανός, «Μεσημβρινή ανάπαυσις» (συνέχεια)	<p>οποίους εκφράζεται το χιούμορ στη λογοτεχνία και να αντιλαμβάνονται πώς το στοιχείο του «κωμικού» υπονομεύει ή/και ανατρέπεται τη συμβατική όψη των πραγμάτων.</p>	<p>(λογοπαίγνια, διαφορούμενα μηνύματα, παρηχήσεις, επαναλήψεις, άλλα γλωσσικά παιχνίδια) και η λειτουργία τους</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιλαμβάνονται τη σχέση λογοτεχνικής μορφής και περιεχομένου 	<ul style="list-style-type: none"> - εντοπισμός των γλωσσικών και υφολογικών γνωρισμάτων, καθώς και των τεχνικών (αφηγηματικών – ποιητικών) των κειμένων - σχολιασμός της νοηματικής και αισθητικής λειτουργίας των στοιχείων αυτών
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων - θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση - τα κοινωνικά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και τρόποι με τους οποίους αυτά συμβάλλουν στην εμπέδωση συνθηκών αλληλεγγύης και ισότητας μεταξύ όλων των ανθρώπων
Μιγκέλ ντε Θερβάντες, Δον Κιχότε ντε λα Μάντσα (απόσπασμα)	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν βασικές μορφές της έντεχνης πεζογραφίας (διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα), καθώς και άλλα είδη αφηγήσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> - είδη πεζογραφικών κειμένων με βάση το θέμα και την πλοκή («επιστημονική φαντασία», «εφηβικό» μυθιστόρημα, «αστυνομικό» διήγημα) - άλλα είδη αφηγήσεων: χρονικά, μαρτυρίες, ημερολόγια, (αυτο)βιογραφίες, με βάση τα εσωτερικά γνωρίσματα και την εποχή στην οποία γράφτηκαν

ΚΕΙΜΕΝΑ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Μιγκέλ ντε Θερβάντες, Δον Κιχότε ντε λα Μάντσα (συνέχεια)	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν τα βασικά στοιχεία του αφηγηματικού λόγου. 	<ul style="list-style-type: none"> - τα γραμματικά πρόσωπα της αφηγηματικής γλώσσας: το <i>εγώ</i> του αφηγητή, το <i>εσύ</i> του αποδέκτη, το <i>πρόσωπο</i> για το οποίο γίνεται λόγος - τα «δομικά στοιχεία» του αφηγηματικού κόσμου: <i>ιστορία, πλοκή, επεισόδια</i> (της «δράσης»), <i>μοτίβα</i> που χαρακτηρίζουν το ποιόν και τη δράση των ηρώων
	<ul style="list-style-type: none"> • Να επισημαίνουν τους τρόπους με τους οποίους εκφράζεται το χιούμορ στη λογοτεχνία και να αντιλαμβάνονται πώς το στοιχείο του «κωμικού» υπονομεύει ή/και ανατρέπει τη συμβατική όψη των πραγμάτων. 	<ul style="list-style-type: none"> - τρόποι έκφρασης του χιούμορ στη λογοτεχνία (λογοπαίγνια, διφορούμενα μηνύματα, παρηχήσεις, επαναλήψεις, άλλα γλωσσικά παιχνίδια) και η λειτουργία τους
	<ul style="list-style-type: none"> • Να κατανοούν και να ερμηνεύουν τις ανθρώπινες σχέσεις και τους ανθρώπινους χαρακτήρες σε διαφορετικές εποχές και κοινωνικά περιβάλλοντα. 	<ul style="list-style-type: none"> - χαρακτήρες και ανθρώπινες σχέσεις σε λογοτεχνικά κείμενα με διαφορετική δυναμική των ανθρώπινων σχέσεων - θετικές και αρνητικές στάσεις που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις: αλληλεγγύη, σεβασμός, βία, διακρίσεις, αλλοτρίωση, μοναξιά, περιθωριοποίηση

Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας κοινοί για όλα τα πιο πάνω κείμενα

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ
Να διακρίνουν ένα λογοτεχνικό κείμενο από άλλες μορφές/είδη λόγου και καλλιτεχνικής έκφρασης και να αντιλαμβάνονται ότι η λογοτεχνία είναι μια ιδιαίτερη «γλώσσα» με διαφορετικά επίπεδα σημασίας.	<ul style="list-style-type: none"> παρουσίαση λογοτεχνικών κειμένων σε αντιπαραβολή με άλλα είδη κειμένων (δημοσιογραφικά κείμενα, ταξιδιωτικοί οδηγοί, κόμικς, λευκώματα, προσωπικό ημερολόγιο κ.ά.)
Να αναπτύσσουν το αισθητικό και γλωσσικό τους κριτήριο, καθώς και συνδυαστική κριτική σκέψη.	<ul style="list-style-type: none"> σύγκριση λογοτεχνικών κειμένων με άλλες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης (εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος) ομοιότητες και διαφορές του «κώδικα» της λογοτεχνίας με άλλους σημειωτικούς κώδικες (εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο, κινηματογράφος)
Να μελετούν και να ερμηνεύουν τα λογοτεχνικά κείμενα σε διακειμενική και διαθεματική προοπτική και να αντιλαμβάνονται τη λογοτεχνία στη συνάφειά της με άλλες μορφές έκφρασης ως αισθητικό και πολιτισμικό φαινόμενο.	<ul style="list-style-type: none"> παρουσίαση σύζευξης/σύγκλισης των λογοτεχνικών κειμένων, όχι μόνο μεταξύ τους αλλά και με άλλες μορφές τέχνης (π.χ. θέατρο, μουσική, εικαστικές τέχνες, κινηματογράφος) αξιοποίηση γνώσεων από άλλα διδακτικά αντικείμενα (π.χ. την Ιστορία) για το ξεκλείδωμα των κειμένων
Να αντιλαμβάνονται τη σχέση λογοτεχνικής μορφής και περιεχομένου.	<ul style="list-style-type: none"> εντοπισμός των γλωσσικών και υφολογικών γνωρισμάτων, καθώς και των τεχνικών (αφηγηματικών – ποιητικών) των κειμένων σχολιασμός της νοηματικής και αισθητικής λειτουργίας των στοιχείων αυτών
Να επιλέγουν με αισθητικά κριτήρια λογοτεχνικά βιβλία και να πραγματοποιούν βιβλιοπαρουσιάσεις στο πλαίσιο της λέσχης ανάγνωσης στην τάξη, αξιοποιώντας τη σχολική, δημοτική ή άλλη βιβλιοθήκη. Να λαμβάνουν μέρος σε λογοτεχνικά ιστολόγια και άλλες δημιουργικές δραστηριότητες για την ανάπτυξη φιλιαναγνωσίας.	<ul style="list-style-type: none"> αισθητικά κριτήρια επιλογής λογοτεχνικών κειμένων τρόποι βιβλιοπαρουσίασης διαδικασίες εντοπισμού βιβλίων σε βιβλιοθήκες λογοτεχνικά ιστολόγια φιλιαναγνωσία
Να ασκούνται στη <i>δημιουργική γραφή</i> αξιολογώντας το αισθητικό αποτέλεσμα με συγκεκριμένα κριτήρια: αντιστοιχία με τις συμβάσεις των λογοτεχνικών ειδών και βαθμός πρωτοτυπίας (σύνθεση στίχων, συγγραφή μύθων και διηγημάτων, μεταγραφή μιας ιστορίας σε ποίημα και αντίστροφα).	<ul style="list-style-type: none"> γνωρίσματα και συμβάσεις των λογοτεχνικών γενών ή και ειδών (δημοτικό τραγούδι, έμμετρη και μοντέρνα ποίηση, μύθος, παραμύθι, διήγημα) προετοιμασία για συμμετοχή σε μαθητικούς λογοτεχνικούς διαγωνισμούς